

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันอังคาร ที่ ๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

วันนี้ก็เป็นวันสุดท้ายในการชุมนุมครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้จัดมาหลายครั้งแล้ว ก็เป็นการประชุมอีกวาระหนึ่ง การประชุมเพื่อให้อาจารย์ทั้งหลายได้รับฟังสิ่งที่มีขึ้นใหม่ๆ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถกแถลงปัญหาที่กันนั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพราะในปัจจุบันนี้เหตุการณ์ทั้งบ้านเมืองไทยและสิ่งที่ไปในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เราเคยทำอะไรอย่างหนึ่งมาแล้ว ยังจะคงทำสิ่งนั้นไว้เหมือนเดิมอยู่ตลอดไปก็ย่อมเป็นสิ่งที่ไปไม่ได้ ในปัจจุบันนี้หน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจและพลเรือน หรือเป็นหน่วยงานเอกชนไม่ว่าจะเป็นบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร ก็มักจะมีการประชุมหรือว่าการที่ให้พนักงานมีโอกาสที่จะได้ไปศึกษาเล่าเรียนวิชาใหม่ๆ ขึ้น เพราะว่าได้รู้ได้เห็นสิ่งใหม่ๆ เป็นการปรับปรุงคุณภาพของตนเองอยู่เสมอ งานนี้จึงเป็นงานที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเท่าที่ได้ยินมานั้น ก็เริ่มขึ้นมาเห็นจะเป็นเวลา ๓๐ - ๔๐ ปีมาแล้ว ซึ่งตอนนั้นกับปัจจุบันก็ต่างกัน อย่างตอนนั้นสถานการณ์ทั่วไปก็เป็นเรื่องของ การที่ตำรวจโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจตระเวนชายแดนตามชื่อ ก็ต้องไปดูแลลาดตระเวนตามชายแดนซึ่งเป็นที่ยาก แต่ก็ต้องยึดมั่นอยู่ในคุณสมบัติของตำรวจที่ดี คือต้องช่วยเหลือบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร ก็ได้เห็นว่ามีราษฎรที่อยู่ในวัยเรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษา เพราะอยู่ห่างไกล ยังต้องมีความรู้ต่างๆ ตำรวจเป็นผู้ที่ได้ศึกษามาพอจะมีความรู้ ก็ได้ถือโอกาสนี้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ และได้ดำเนินการต่อมายิ่งขึ้นถึงได้รับพระราชทานพระอุปถัมภ์ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมา และต่อๆ มาตัวข้าพเจ้าเองก็ได้ทราบเรื่องจากการที่ได้โดยเสด็จฯ พระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ รวมทั้งสมเด็จพระศรีฯ ในบางครั้งก็ไปเยี่ยมในที่ต่างๆ ก็ได้เห็นว่า ถึงแม้จะมีการพัฒนาต่างๆ มากมายแล้ว ก็ยังมีอีกหลายส่วนที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาวิชาความรู้มา ก็อาจจะนำวิชาความรู้ที่ได้ศึกษามาเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ในบางส่วน และในช่วงนั้นที่เห็นเริ่มต้นที่มีความสำคัญที่สุดก็เห็นจะได้แก่เรื่องของ

สุขภาพอนามัยของนักเรียน เนื่องจากคนเราถ้าสุขภาพอนามัยไม่ดีเจ็บไข้ได้ป่วยแล้ว ก็จะไม่สามารถที่จะทำกิจการต่างๆ ต่อไป เช่น สถิติปัญญาในการเล่าเรียนหนังสือ หรือการประกอบอาชีพต่างๆ เลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัว ก็เห็นว่านอกจากทางด้านยาต่างๆ แล้ว ในเรื่องของ การบริโภคอาหารที่ถูกต่อนั้นก็เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ก็เลยได้พยายามเสริมในส่วนนี้ซึ่งที่จริงแล้วก็มีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำในเรื่องนี้ แต่ว่าด้วยการคมนาคมที่ดี ด้วยสถานการณ์ที่ดี ทุกคนไม่สามารถไปทุกที่ได้ ในเรื่องเหล่านี้จึงต้องร่วมมือแล้วก็ช่วยเหลือกัน การผลิตอาหารนั้น ส่วนที่สำคัญที่สุดคือวิธีการทางการเกษตร และประชาชนส่วนใหญ่ในเขตที่ประสบปัญหานั้นก็มีอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก ฉะนั้นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ

การที่ได้เริ่มทดลองงานต่างๆ มาในหน่วยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เป็นเพราะว่าได้ติดต่อกันอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว ก็รู้จักแล้วก็ได้เห็นการทำงานและยังเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตห่างไกล เพราะฉะนั้นหลักสูตรที่ดี การดำเนินงานที่ดี ก็คล่องตัว คือสามารถเปลี่ยนแปลงขยับขยายได้ ยังไม่มีการลงแนวทางที่แน่นอน ก็มาทดลองช่วยกันทำได้ ก็ได้เริ่มเพราะเห็นว่างานด้านเกษตรนั้นที่สำคัญ ฉะนั้นคุณครูบางท่านก็ปรารถนาขึ้นมาเหมือนกันว่า ถึงมีความรู้ต่างๆ ก็ตาม แต่ว่าการที่จะรู้เท่าเทียมนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกรนั้น ครูจะไปรู้อะไรมากกว่านักเรียน ซึ่งก็มีความสามารถอยู่แล้ว ก็ได้พูดว่า การที่โรงเรียนนั้นทางตำรวจหรือทางครูบาอาจารย์นั้นมีโอกาสมากกว่านักเรียนที่จะติดต่อกับหน่วยราชการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการเกษตร แม้แต่การเกษตรเองก็มีเทคนิควิธีการใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ อาจจะนำแล้วก็แนะนำในด้านนั้นได้ เมื่อประกอบอาหารแล้วนักเรียน นอกจากได้อาหารมาในราคาที่ไม่แพงเกินไปและสามารถหาได้เพราะอยู่กับที่นั้น แล้วยังได้ความรู้ทางการเกษตรอีกด้วย อันที่จริงแล้วการปฏิบัติงานทางการเกษตรนั้น มีประโยชน์ในหลายๆ แง่ในการศึกษาต่อจะเป็นพื้นฐานของวิชาต่างๆ ได้อีกหลายวิชา และทั้งยังเป็นส่วนที่ได้ออกกำลังกาย ได้บริหารร่างกาย เป็นส่วนที่ทำให้สุขภาพดี แล้วก็ทำให้จิตใจปลอดโปร่งอีกด้วย นอกจากนั้นภายหลังก็ได้นอกจากทางด้านเกษตรหรือว่าครูอาจารย์ทางด้านเกษตร หน่วยราชการที่เกี่ยวกับด้านเกษตรได้มาช่วยเหลืองานและสนับสนุนแล้ว ก็ยังมีหน่วยครูบาอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการให้การศึกษาได้มาร่วมมือ แล้วก็แนะนำด้วยคือมาจัดทำในเรื่องโครงการพื้นฐานทางการศึกษา ถือว่าส่งเสริมคุณภาพ ถ้ามีวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ได้ดี ได้มีความรู้ความคิดมากขึ้น หรือสามารถเข้าใจในวิชาการได้อย่างรวดเร็ว แล้วก็วิชาแน่น พร้อมที่จะไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ แม้แต่เป็นคนที่อยู่ในเมือง แล้วก็ถ้าเราปรับปรุงดีๆ แล้ว การที่เป็นนักเรียนที่อยู่ในถิ่นที่ห่างไกล บางอย่างขาดแคลน แต่ว่าบางอย่างแล้วนี่ก็อาจจะดีกว่าสภาพที่อยู่ในเมืองซึ่งมี

ความแออัด ครูบาอาจารย์ไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึงเท่าที่ครูบาอาจารย์ซึ่งอยู่ในโรงเรียนเล็กๆ หรือสถานที่ต่างๆ ก็อาจจะมีส่วนที่ดีกว่า

ที่นี้ในเรื่องของสุขภาพแล้ว ก็ยังที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อระดับสูงกว่าระดับภาคบังคับในปัจจุบันนี้ เพราะว่าเท่าที่ทราบ ต่อไปอีกประมาณ ๒ ปีนี้ การศึกษาจะขยายขึ้นไปถึงระดับที่สูงกว่า คืออาจจะระดับมัธยมต้น ฉะนั้นถ้าเราสามารถทำได้เท่าที่จะสามารถทำให้นักเรียนได้มีโอกาสรับความรู้ที่สูงขึ้นก็คิดว่าจะเป็นสิ่งที่ควรกระทำ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ประเทศเราได้เปลี่ยนแปลงไป อาจจะมีงาน อาจจะมีแหล่งที่จะประกอบอาชีพ ซึ่งจะมีมาถึงใกล้เคียง มาถึงจังหวัดของเรานั้น ย่อมจะมีที่ต้องอาศัยพวกที่ทำงานซึ่งมีความรู้และประสบการณ์สูงมากขึ้น แต่ว่าถ้าเราไม่สามารถที่จะพัฒนาตัวเองให้ถึงระดับก็อาจจะไม่สามารถที่จะเข้าทำงานได้ เราต้องเตรียมตัวเองให้พร้อมยิ่งขึ้น พร้อมอยู่เสมอที่จะเผชิญต่อโลกในยุคปัจจุบันและยุคข้างหน้า แล้วก็เรื่องของที่มีโครงการทางด้านการศึกษาอาชีพนั้นก็เป็นการที่เห็นว่าเห็นว่ามันนักเรียนทุกๆ ไป ต้องมีวิชาการงาน วิชาการฝีมือด้วยกันอยู่แล้ว แต่ว่าการที่ทำงานด้วยมือมันเป็นการทำให้เราได้ฝึกความชำนาญความสามารถของเรา แต่ว่างานถ้าระดับนักเรียนโตขึ้นไปบางคนอาจจะไม่มีโอกาสศึกษาในภาคสามัญ หรือว่าโรงเรียนอาชีวะตามระบบ งานการที่เราได้ศึกษานี้จะไปเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประกอบอาชีพต่อไป แม้แต่คนที่ได้เรียนถึงระดับสูง การที่ทำงานเป็น การที่รักงาน แล้วก็สามารถที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้นั้น ก็เป็นประโยชน์แม้แต่เราจะไปทำอะไรก็ตามแต่ ความรู้พวกนี้จะเป็นความรู้ที่มีประโยชน์สืบต่อไป

อย่างเรื่องที่ว่าโครงการไอโอดีนนั้น ก็ได้เห็นว่าทางราชการมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาอันนี้ ซึ่งมีอยู่ แล้วก็ก็มีเพิ่มมาเพื่อแก้ไขบ้าง แล้วก็มีคนเอ่ยถึงว่าทำไมยังไม่ช่วยในด้านอื่นๆ เช่น เรื่องทำไม้ขาต้ออย่างอื่น ขาดวิตามินเอ ขาดเหล็ก ขาดอะไรต่างๆ เราก็ทำกันแล้วคร่าวๆ นอกจากในเรื่องของอาหาร ในเรื่องของการเสริมธาตุต่างๆ ก็ได้ทำ อย่างในเรื่องของการสหกรณ์นั้น ก็มีเหตุผลอยู่ว่าถ้าเราได้ส่งเสริมเรื่องของการงานอาชีพแล้ว ปัจจุบันนี้ทางราชการก็ได้ส่งเสริมทางด้านงานสหกรณ์ การร่วมมือรวมกลุ่มกันของประชาชนคือเป็นองค์กรประชาชนที่จะดำรงชีวิตต่อไป โดยที่พึ่งตนเองนั้นเราก็ควรจะได้ฝึกหัดตั้งแต่วัยเด็กๆ อยู่ ให้รู้วิธีรู้หลักการและทดลองปฏิบัติดู แต่ในทางปฏิบัตินั้นอาจจะทำได้มากหรือน้อยสุดแต่สถานที่และโอกาสแวดล้อม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำให้นักเรียนได้อดออม ออมเงินได้ในผู้ที่มียารายได้ในการทำงานต่างๆ ขึ้นมา ในการซื้อวัตถุดิบในการขายสินค้า ที่ผลิตเองหรือสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น แล้วก็ยังมีอีกหลายๆ อย่างที่จะทำได้กว้างขวางต่อไป ทั้งนี้คงจะเห็นได้ว่าสหกรณ์ที่มีในประเทศเรานี้ก็มีใหญ่มีเล็ก มีกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันไป หรือเรื่องงานที่เรียกว่าอนุรักษ์ธรรมชาตินั้น ก็ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษา

รู้ถึงสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติว่าจะมีประโยชน์อย่างไรกับเรา และในเรื่องของสภาพแวดล้อมนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้มีความเดือดร้อนต่างๆ มากขึ้น เช่น อาจจะมีน้ำท่วมหรือว่าน้ำแล้งกะทันหัน นั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะว่าในเรื่องของพืชพรรณธรรมชาติ ป่าไม้ หรือดินถูกทำลายไป เพราะฉะนั้นถ้าเราศึกษาให้ดีถึงเรื่องพวกนี้ หาวิธีแก้ไข ก็จะสามารถทำให้ต่อไปเราได้รักษาสมบัติของตนเองเอาไว้ได้

ขอขอบคุณคณะตำราวจตระเวนชายแดนหรือท่านวิทยากรทุกท่านที่ได้ร่วมกันปฏิบัติงานอันนี้ ปัจจุบันนี้วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ไป อาจจะไม่แตกต่างไปกว่าเดิม เดิมที่เขาตั้งเป็นหน่วยงานต่างๆ เพราะว่าในสมัยนั้นงานแยกกันอย่างนั้น แต่ปัจจุบันนี้มีหลายๆ อย่างที่กิจกรรมต้องเกี่ยวโยง ต้องร่วมมือกัน ก็มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี และขอขอบคุณนักเรียนด้วยที่อุตสาหะให้แล้วก็ให้กุศล ทำให้ได้ปลื้มใจแล้วก็มีความสุขเพิ่มขึ้นว่านักเรียนมีความตั้งใจที่ดี แล้วก็มีความตั้งใจทำให้ ส่วนนักเรียนเองก็หวังว่าจะได้ประโยชน์จากการที่ได้ไปฝึกหัดวินัยในการเป็นสามเณร แม้แต่ในระยะอันสั้นนี้ ซึ่งพระอาจารย์ก็คงได้ให้ความรู้ความคิดต่างๆ บ้าง เพื่อให้รู้แน่ว่าทางด้านพุทธศาสนาที่ดีที่ถูกต้องนั้นคืออะไร ข้อสำคัญสำหรับนักเรียนในชั้นนี้คือทำให้รู้จักพึ่งตัวเองว่าตนนั้นเป็นที่พึ่งของตน มีสติมีสัมปชัญญะที่จะรักษาตัวเอง ไม่ใช่จะไปพึ่งยึดเหนี่ยวสิ่งต่างๆ ที่อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่ออกเหนือจากความเข้าใจหรือเป็นเรื่องที่นอกจากชีวิตประจำวัน และสามารถว่าทำอะไรได้ต้องทำด้วยตัวเอง แล้วก็จะมีระเบียบอยู่ในกรอบอันดีของสังคม นอกจากการยึดอย่างนี้ไม่เฉพาะนักเรียนที่บวชเป็นสามเณร นักเรียนคนอื่นก็สามารถจะยึดเหนี่ยวศึกษาได้เช่นเดียวกัน ขอให้รักษาความรู้ในสิ่งที่ได้เรียนมาในขณะที่เป็นสามเณรให้เป็นประโยชน์ สุดท้ายนี้ขอให้ทุกคนมีความสุขกายสบายใจและได้ในสิ่งที่คิดหวังทุกประการ

